

Sygn. akt V CSK 353/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku "K." spółki jawnej A., P., P. K. w W.
przy uczestnictwie S. P. i M. P.
o zakaz prowadzenia działalności gospodarczej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 grudnia 2019 r.,
na skutek skarg kasacyjnych uczestników: M. P. i S. P.
od wyroku Sądu Okręgowego w C.
z dnia 5 listopada 2018 r., sygn. akt V Ga (...),

- 1) odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania,**
- 2) zasądza od uczestników S. P. i M. P. na rzecz wnioskodawcy kwoty po 240 (dwieście czterdzieści) złotych od każdego z nich tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w C. oddalił apelację uczestników postępowania M. P. i S. P. od postanowienia Sądu Rejonowego w C. z dnia 16 maja 2018 r. orzekającego wobec uczestników na okres dziesięciu lat zakaz prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji, lub stowarzyszeniu z uwagi na niezłożenie w ustawowym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości. W motywach rozstrzygnięcia

wskazał, że zaniechania uczestników postępowania w złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości stanowiące podstawę orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, miały miejsce zarówno przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (jedn. tekst: Dz. U. z 2019, poz. 243 ze zm., dalej: „Pr.r”), jak i po jej wejściu w życie, do oceny skutków tego zaniechania stosuje się zatem przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2019, poz. 498 ze zm., dalej: „Pr.u”) po dokonanej w dniu 1 stycznia 2016 r. nowelizacji, co wynika z art. 452 pr.r.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargami kasacyjnymi przez uczestników. Wnosząc o ich przyjęcie do rozpoznania wskazali, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które wymaga wykładni przepisów art. 373 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 377 Pr.u. w szczególności wskazania, które przepisy tego prawa mają zastosowanie w przedmiotowej sprawie tzn. czy obowiązujące przed 1 stycznia 2016 r., czy po tej dacie, biorąc pod uwagę chwilę zaistnienia podstawy do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. W ocenie skarżących skargi kasacyjne są ponadto oczywiście uzasadnione.

W odpowiedzi na skargi kasacyjne wnioskodawca wniósł o odmowę przyjęcia ich do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżących, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być

osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżących obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Zagadnienia prawne sformułowane przez skarżących nie spełniają wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań. Uczestnicy nie przeprowadzili pogłębionego wywodu prawnego dla wykazania, że ich wątpliwości stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. Przede wszystkim jednak problemy interporalne związane z orzekaniem zakazu prowadzenia działalności gospodarczej były wielokrotnie przedmiotem wyjaśnień Sądu Najwyższego, a skarżący nie wykazali, by zaistniała potrzeba ponownej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 105/14, OSNC 2015, nr 12, poz. 138 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2015 r., III CSK 37/15, nie publ., z dnia 9 grudnia 2015 r., II CSK 55/15, nie publ., z dnia 6 marca 2014 r., V CSK 210/13, nie publ., i z dnia 25 kwietnia 2014 r., II CSK 385/13, Biuletyn SN 2014, nr 9, str. 7).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy natomiast rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu

drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ.).

Wszystkie kwestie, na których skarżący opierają twierdzenie o oczywistej zasadności skargi, były przedmiotem ustaleń i rozważań Sądu drugiej instancji. Nie można stwierdzić, by sformułowane przez ten Sąd wnioski były w oczywisty sposób nieprawidłowe, zgodnie z opisanym wyżej rozumieniem przesłanki oczywistej zasadności skargi. Ponadto, nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym, ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne zagadnienie prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, nie publ. i z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, nie publ.). Niezależnie od powyższego, przyjęte przez Sąd Okręgowy rozwiązanie problemów intertemporalnych, które wystąpiły w sprawie, odpowiada stanowisku prezentowanemu w tym przedmiocie w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W konsekwencji analiza wniosków, na tle podstaw skarg oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, że stanowi ono konsekwencję jaskrawych błędów w podejmowanych działaniach procesowych czy wykładni prawa.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 3

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz. U. z 2015, poz. 1800, ze zm.).

jw